

**Matatagpuan ang teksto ng panukalang ito sa pahina 157 at sa website ng
Kalihim ng Estado sa voterguide.sos.ca.gov.**

- Inaamyendahan ang Batas sa Kalidad ng Kapaligiran ng California (California Environmental Quality Act, CEQA) para pabilisin ang pagsusuri sa kapaligiran para sa mga tinukoy na kategorya ng proyekto (kasama ang karamihan sa mga proyekto sa pabahay, transportasyon, tubig, kalusugan, pagpigil sa Malawakang sunog sa kagubatan, pasilidad ng edukasyon, access sa internet, at malinis na enerhiya). Para sa mga ganitong uri ng mga proyekto, ang panukalang ito ay:
 - Nagtatakda ng mga takdang petsa para kumpletuhin ng mga pampublikong ahensiya ang pagsusuri sa kapaligiran at gumawa ng mga kinakailangang aksyon.
 - Pinapayagan ang pinabilis na pagsusuri ng mga epekto sa kapaligiran, na nililimitahan ang kasalukuyang obligasyon ng mga pampublikong ahensiya para isaalang-alang ang hanay ng mga posibleng alternatibo sa proyekto para bawasan ang mga epekto sa kapaligiran.
 - Nagtataguyod ng mga takdang petsa para sa paghahain at paglulutas ng mga demanda na hinahamon ang mga pag-apruba ng proyekto; nililimitahan ang ebidensya na maaaring isaalang-alang ng mga hukuman at tulong na maaaring iutos ng mga hukuman.

BUOD NG TANTIYA NG LEHISLATIBONG MANUNURI SA NETONG EPEKTO SA PANANALAPI NG ESTADO AT LOKAL NA PAMAHALAAN:

- Mga paunang gastos para sa mga pang-estado at lokal na pamahalaan, na malamang na nasa mataas na bilang ng sampu-sampung milyong dolyar bawat taon—na potensyal na lampas sa \$100 milyon bawat taon—para ipatupad ang pagsusuri ng bagong proyekto at mga pamamaraan sa paghamon ng hukuman para sa mga kwalipikadong proyekto. Ang mga singiling binayaran ng mga aplikante ng proyekto at mga taong naghahain ng mga demanda ay bahagyang sasaklaw sa mga gastos na ito.
- Sa pangmatagalan, hindi tiyak, pero potensyal na higit na makabuluhang positibo o negatibong epekto sa pananalapi para sa mga pang-estado at lokal na pamahalaan. Ang pangkalahatang epekto ay nakadepende, sa ilang bahagi, sa kung paano babaguhin ng mga bagong pamamaraan ang bilang ng mga kwalipikadong proyekto na mabubuo at kung may iba't ibang epekto sa kapaligiran ang mga proyektong iyon.

PAGSUSURI NG PAMBATASANG MANUNURI

PINAGMULAN

Inaatasan ng Batas ng Estado ang mga Ahensiya ng Pamahalaan na Suriin ang mga Epekto sa Kapaligiran ng mga Iminumungkahing Proyekto. Responsibilidad ng mga ahensiya ng pamahalaan ng estado at lokal na suriin at aprubahan ang ilang proyekto bago maitayo ang mga ito. Bilang bahagi ng prosesong ito, inaatasan ng Batas sa Kalidad ng Kapaligiran ng California (CEQA) ang isang ahensiya na isaalang-alang kung paano maaaring negatibong makaapekto sa kapaligiran ang isang proyekto bago ito

aprubahan. Nailalapat ang CEQA sa maraming uri ng pampubliko at pribadong proyekto, tulad ng mga pagpapaunlad ng pabahay, pasilidad ng paaralan, at pagpapalawak ng highway. May ilang eksepsiyon. Halimbawa, hindi inaatasan ng batas ng estado ang ilang pagpapaunlad ng pabahay na matatagpuan malapit sa pampublikong transportasyon na sumailalim sa pagsusuri ng CEQA.

Paano Gumagana ang Proseso ng CEQA. Tinutukoy muna ng ahensiya ng pamahalaan kung nailalapat ang CEQA sa isang proyekto. Kung gayon, tinutukoy nito kung

PAGSUSURI NG PAMBATASANG MANUNURI

IPINAGPAPATULUY

maaaring magkaroon ng malaking epekto sa kapaligiran ang proyekto at kung maiiwasan o mababawasan ang mga epektong iyon sa pamamagitan ng maliliit na pagbabago sa proyekto. Kung hindi maiiwasan o mababawasan ng maliliit na pagbabago ang malalaking epekto, dapat magsagawa ang ahensiya ng mas detalyadong pagsusuri na tinatawag na ulat sa epekto sa kapaligiran (EIR). (Karamihan ng mga proyekto ay hindi nangangailangan ng EIR; gayunpaman, medyo mas karaniwan ang mga EIR para sa malalaki at kumplikadong proyekto.) Sinusuri ng EIR ang mga posibleng epekto sa kapaligiran na maaaring idulot ng proyekto at isinasaalang-alang ang mga alternatibong maaaring makabawas sa mga epektong iyon. Pagkatapos makumpleto ang pagsusuri sa kapaligiran, nagpapasya ang ahensiya kung aaprubahan ang proyekto. Sa ilang pagkakataon sa prosesong ito, dapat humingi at isaalang-alang ng ahensiya ng pamahalaan ang mga komento tungkol sa pagsusuri sa kapaligiran ng proyekto mula sa publiko at iba pang ahensiya ng pamahalaan.

Maaaring Idemanda ng mga Tao ang Ahensiya ng Pamahalaan Tungkol sa Pagsusuri Nito sa Ilalim ng CEQA. Pagkatapos makumpleto ng isang ahensiya ng pamahalaan ang pagsusuri sa ilalim ng CEQA at magpasya kung aaprubahan ang isang proyekto, maaaring idemanda ng mga taong naniniwalang hindi sinunod nang tama ng ahensiya ang proseso ng CEQA ang ahensiya. Halimbawa, maaaring igiit ng isang tumututol sa proyekto na hindi sapat ang pagsusuri sa kapaligiran. Kung matukoy ng hukuman na hindi sinunod nang tama ng ahensiya ang CEQA, maaari nitong ihinto ang buong proyekto at atasan ang ahensiya na ayusin ang bahagi ng proseso na may problema.

Kailangan Ding Kumuha ng Iba Pang Pagpapatibay ang Maraming Proyekto. Bukod sa pagsusuri sa ilalim ng CEQA, maraming proyekto ang nangangailangan ng pagpapatibay o mga permit mula sa iba pang lokal at/o pang-estadong ahensiya ng pamahalaan bago maaaring

ipagpatuloy ang mga ito. Halimbawa, maaaring kailanganin ng isang negosyong gustong magtayo ng klinika ng kalusugan na baguhin ng lokal na pamahalaan ang mga panuntunan sa paggamit ng lupa bago ito makapagpatuloy. Maaari ring kailanganin nitong suriin at aprubahan ng mga pang-estadong ahensiya kung paano maaaring makaapekto ang proyekto sa ilang uri ng wildlife at sa kalidad ng tubig.

MUNGKAHI

Lumilikha ang Proposisyon 45 ng mga bagong pamamaraan para sa pagsusuri ng ilang uri ng proyekto na tinutukoy nito bilang “mahahalaga.” Inililista sa Pigura 1 ang mga uri ng proyektong kwalipikado para sa mga bagong pamamaraan. Ang proposisyon ay (1) naghihigpit sa mga limitasyon sa oras para sa pagsusuri sa ilalim ng CEQA, mga permit, at mga hamon sa hukuman; (2) nagbabago sa ilang bahagi ng proseso ng pagsusuri sa ilalim ng CEQA; at (3) nagbabago sa proseso ng pagsusuri ng hukuman para sa mga demanda sa ilalim ng CEQA. Binibigyan ng proposisyon ang mga aplikante ng kwalipikadong proyekto ng opsyon na gamitin ang mga bagong pamamaraan o ang mga kasalukuyang pamamaraan.

Pigura 1

Mga Uri ng Proyektong Karapat-dapat Gamitin ang mga Bagong Pamamaraan ng Proposisyon 45

- Pabahay.
- Sistema ng tubig (hindi kabilang ang mga pasilidad sa paghahatid ng Delta).
- Malinis na enerhiya (hindi kabilang ang enerhiyang nuklear).
- Pasilidad pangkalusugan, klinika, at gusali ng tanggapang medikal.
- Mga istasyon ng bumbero, pulisya, at sheriff.
- Pagbabawas ng panganib ng mga sunog sa kagubatan.
- Access sa broadband Internet.
- Pasilidad na pang-edukasyon.
- Transportasyon (hindi kabilang ang high-speed rail).

Naghihigpit sa mga Limitasyon sa Oras para sa Pagsusuri at mga Hamon sa Hukuman ng mga Kwalipikadong Proyekto. Lumilikha ang Proposisyon 45 ng mas mahigpit na mga

PAGSUSURI NG PAMBATASANG MANUNURI

IPINAGPAPATULOG

limitasyon sa oras para sa mga pang-estado at lokal na pamahalaan upang magsagawa ng parehong pagsusuri sa ilalim ng CEQA at pagsusuri sa pagpapahintulot. Kabilang dito ang mga limitasyon sa oras para sa pagtukoy kung kumpleto ang isang aplikasyon para sa proyekto, pagkumpleto ng EIR, at pagbibigay ng iba pang uri ng mga pagpapatibay at permit. Halimbawa, pinahihintulutan ng Proposisyon 45 ang isang aplikante na humiling ng pagdinig sa ahensiya—at posibleng magsampa ng demanda sa mga hukuman—kung hindi natutugunan ng isang ahensiya ang 365-araw ng negosyo na limitasyon sa oras para sa pagkumpleto ng EIR. Lumilikha rin ang proposisyon ng limitasyon sa oras para lutasin ng mga hukuman ang mga legal na hamon.

Binabago ang Pagsusuri sa Ilalim ng CEQA para sa mga Kwalipikadong Proyekto. Para sa mga kwalipikadong proyekto, gumagawa ang Proposisyon 45 ng ilang pagbabago sa proseso ng pagsusuri sa ilalim ng CEQA, kabilang ang:

- ***Proseso ng Aplikasyon.*** Inaatasan ang ahensiya ng pamahalaan na tukuyin ang lahat ng impormasyong dapat isama sa isang aplikasyon bago ito isumite. (Pinahihintulutan ng kasalukuyang batas ang mga ahensiya na paulit-ulit na humiling ng karagdagang impormasyon o mga pagbabago sa proyekto.)
- ***Kung Paano Sinusuri ang mga Epekto sa Kapaligiran.*** Inaatasan ang ahensiya na suriin ang mga potensyal na epekto sa kapaligiran batay sa mga batas at pamantayang ipinatutupad sa oras na isumite ang aplikasyon para sa proyekto. (Pinahihintulutan ng kasalukuyang batas ang ahensiya na isaalang-alang ang bagong impormasyon at baguhin ang mga pamantayan nito sa pagsusuri kapag isinasagawa ang EIR.)
- ***Mga Alternatibo sa Proyekto.*** Pinahihintulutan ang aplikante na bumuo lamang ng isang alternatibo sa proyekto para isaalang-alang ng ahensiya. (Inaatasan ng kasalukuyang batas ang ahensiya—hindi

ang aplikante—na bumuo at isaalang-alang ang maraming alternatibo sa proyekto na maaaring makabawas sa mga epekto sa kapaligiran.)

- ***Konsultasyon sa mga Katutubong Tribo.*** Inaatasan ang ahensiya at aplikante na kumonsulta tungkol sa proyekto lamang sa mga katutubong tribo ng California na pormal na kinilala ng pederal na pamahalaan. (Inaatasan ng kasalukuyang batas ang konsultasyon sa mas malawak na hanay ng mga tribo.)
- ***Mga Panahon ng Pampublikong Komento.*** Nililimitahan kung gaano katagal maaaring tumanggap ang ahensiya ng mga komento mula sa publiko at iba pang ahensiya ng pamahalaan tungkol sa proyekto. (Nagtatakda ang kasalukuyang batas ng pinakamababang bilang ng mga araw—hindi ng maximum—para sa pampublikong pagsusuri.)

Binabago Kung Paano Sinusuri ng mga Hukuman ang mga Hamon sa mga Kwalipikadong Proyekto. Gumagawa ang Proposisyon 45 ng ilang pagbabago sa proseso ng pagsusuri ng hukuman kapag hinahamon ng isang tao ang pagpapatibay ng isang ahensiya ng pamahalaan sa isang kwalipikadong proyekto. Halimbawa, binabawasan nito ang saklaw ng maaaring isaalang-alang ng hukuman sa mga demanda sa ilalim ng CEQA. Pinipigilan din ng proposisyon ang hukuman na ihinto ang buong proyekto kung matukoy nitong hindi sinunod nang tama ng ahensiya ang CEQA. Sa halip, maaari lamang ihinto ng hukuman ang bahagi ng proyekto kung saan hindi sumunod sa CEQA ang pagsusuri sa kapaligiran habang inaayos ng ahensiya ang problema.

MGA EPEKTO SA PANANALAPI

Mga Paunang Gastos para sa mga Pang-estado at Lokal na Pamahalaan. Sa unang ilang taon, malamang na itataas ng Proposisyon 45 ang mga gastos para sa mga pang-estado at lokal na pamahalaan, kabilang ang mga pang-

PAGSUSURI NG PAMBATASANG MANUNURI

IPINAGPAPATULUY

estadong hukuman. Malamang na nasa **mataas na sampu-sampung milyong dolyar bawat taon ang mga gastos na ito, na posibleng lumampas sa \$100 milyon bawat taon.** Halimbawa, magkakaroon ng mga gastos ang mga pang-estado at lokal na pamahalaan upang bumuo ng mga bagong alituntunin at pamantayan para sa pagsusuri ng mga epekto sa kapaligiran ng mga kwalipikadong proyekto, matugunan ang mas mahigpit na mga limitasyon sa oras, at harapin ang mga hamon sa hukuman. Sasagutin ng mga bayarin na binabayaran ng mga aplikante ng proyekto at mga taong nagsasampa ng mga demanda ang ilan sa mga gastos na ito. Pagkatapos ng paunang panahong ito, habang maaaring magpatuloy ang ilang gastos, malamang na bababa ang iba sa paglipas ng panahon. Halimbawa, maaaring mangahulugan ang mga pagbabago sa kung paano maaaring suriin ng mga hukuman ang mga demanda sa ilalim ng CEQA na mas kaunting tao ang magdedemanda sa hinaharap, na maaaring magpababa sa mga gastos para sa mga ahensiya at pang-estadong hukuman sa pangmatagalan.

Sa Mas Mahabang Panahon, Hindi Tiyak ngunit Posibleng Mas Malaking mga Epekto sa Pananalapi. Ang mga pagbabago ng Proposisyon 45 sa mga pamamaraan ng pagsusuri ng proyekto at mga hamon sa hukuman para sa mga kwalipikadong proyekto ay maaaring magkaroon ng iba't ibang epekto sa pananalapi para sa mga pang-estado at lokal na pamahalaan. Hindi tiyak ang pangkalahatang epekto sa pananalapi ng mga pagbabagong ito—positibo man o negatibo—ngunit maaaring mas malaki ito kaysa sa mga panandaliang epekto. Halimbawa, dalawang epekto na maaaring magkaroon ng malaki ngunit hindi tiyak na mga epekto ay:

- **Mas Maraming Proyekto at Mas Mabilis na Takdang Panahon.** Sa lawak na ang mga pagbabago ng Proposisyon 45 sa mga pamamaraan ng pagsusuri ng proyekto at mga hamon sa hukuman ay humantong sa mas mabilis na pagtatayo ng mga kwalipikadong pampublikong proyekto, malamang na mas mababa ang mga gastos ng proyekto para sa mga pang-estado at lokal na pamahalaan. Bukod pa rito, kung magresulta ang mga pagbabago ng proposisyon sa pagkumpleto ng mas maraming proyekto sa pangkalahatan, maaari itong humantong sa pagtaas ng mga kita sa buwis, tulad ng mula sa mga buwis sa ari-arian.
- **Mga Negatibong Epekto sa Kapaligiran.** Sa lawak na ang mga pagbabago ng Proposisyon 45 sa mga pamamaraan ng pagsusuri ng proyekto at mga hamon sa hukuman ay humantong sa pagpapatibay ng mga proyektong may negatibong epekto sa kapaligiran na kung hindi dahil dito ay hindi sana mangyayari, maaaring harapin ng mga ahensiya ng pamahalaan ang mas mataas na mga gastos upang tumugon sa mga epektong iyon.

Bisitahin ang sos.ca.gov/campaign-lobbying/cal-access-resources/measure-contributions/2026-ballot-measure-contribution-totals para sa listahan ng mga komite na pangunahing binuo para suportahan o kontrahin ang panukalang ito.

Bisitahin ang fppc.ca.gov/transparency/top-contributors.html para ma-access ang nangungunang 10 tagapag-ambag sa komite.